

Van: Kees van Kranenburg, ChristenUnie
Aan: Griffie Provincie Utrecht
Datum: 13 maart 2018
Betreft: Aanvullende vragen inzake debat Uithoflaan maandag 19 maart 2018

Op 5 maart 2018 diende de ChristenUnie een aantal vragen in, ter voorbereiding op de commissievergadering van diezelfde datum. Het bleek voor het college niet haalbaar die vragen op die dag te beantwoorden. De antwoorden zijn ontvangen op 9 maart 2018, waarvoor dank.

De antwoorden leiden evenwel tot een aantal nieuwe vragen, terwijl ook recente publicaties in de pers leiden tot nieuwe vragen.

Het college wordt verzocht het onderstaande uiterlijk vrijdag 16 maart 2018 te beantwoorden, zodat die informatie kan worden gebruikt in het debat van de 19^e maart.

Graag uw antwoorden op het volgende:

1. In het antwoord op onze eerste vraag van 5 maart 2018 geeft het college aan dat zij in het memo 2017MME11 heeft gesteld dat 'een andere aansturing van de projectorganisatie noodzakelijk was'. Het college suggereert hiermee dat PS destijds voldoende geïnformeerd was over de ernst van de situatie van dat moment in 2016. Bij teruglezing van het memo is er sprake van woorden als "om nog beter en slagvaardiger met deze complexe uitdagingen om te kunnen zullen .... op een andere manier gaan samenwerken." En : "Deze manier van samenwerken vraagt een andere aansturing van de projectorganisatie Uithoflijn." **Vraag aan het college: Waar staat in dat memo dan precies het woord 'noodzakelijk' , of een daarmee gelijk te stellen begrip, waaruit de staten de ernst van de situatie hadden kunnen opmaken? Bent u met ons van mening dat er hier sprake is van verhullend taalgebruik om de ernst van de situatie van dat moment te maskeren?**

De reden van dit taalgebruik is niet om de ernst van de situatie te maskeren, maar om te zorgen dat we nog voldoende ruimte hadden om dingen juridisch correct af te handelen en de medewerkers te beschermen. Vanwege de nog komende gesprekken om te komen tot een overeenkomst met de projectdirecteur en op advies van de betrokken arbeidsjurist, waren wij genoodzaakt om de Statenbrief zorgvuldig en met weinig details te formuleren. De projectdirecteur had zelf ook verzocht om niet publiekelijk te melden dat hij van het project werd gehaald. Dat hebben we gerespecteerd. De 'tweede man' had een tijdelijk contract dat tussentijds opzegbaar was.

2. In onze 3^e vraag van 5 maart gaan we in op de situatie dat er een gesprek heeft plaatsgevonden tussen de heer Schimmel van de BAM en een provinciedirecteur. Wij hebben daarbij gevraagd naar notities van dit gesprek. In het antwoord geeft u aan dat er – naar wij begrepen – annotaties zijn gemaakt voorafgaand aan die gesprekken (het bleken er dus 2 te zijn geweest) , dat er geen verslagen zijn gemaakt, maar wel dat er aan de directie raad en aan de Stuurgroep leden afzonderlijk verslag is uitgebracht. Het ging hier om een belangrijk gesprek. **Vragen aan het college: Waarom is er geen verslag van gemaakt? Bent u bereid de "annotaties " te verstrekken aan PS? Zijn de verslagen uitgebracht aan Directieraad en Stuurgroep leden schriftelijk geweest? Zo ja, dan ontvangen wij daar graag een afschrift van. Zo nee: op welke datum en door wie is er aan wie precies gerapporteerd?**

Het met de directie van BAM geplande gesprek is tijdens de Directieraad van 16 november 2016 gemeld en besproken. Op verzoek van de opdrachtgevers heeft de projectdirecteur een annotatie aangeleverd voor het eerste gesprek. Het betrof een informeel gesprek, waarbij het in essentie bleek te gaan om de boodschap van BAM: 'Het gaat zo absoluut niet goed. We zijn feitelijk maar net begonnen met de uitvoering en we lopen hopeloos vast.' De opdrachtgevers hebben zich in dat gesprek laten informeren. Van dit gesprek is geen verslag gemaakt. De opdrachtgevers hebben de informatie uit dit gesprek naast andere in de voorliggende periode beschikbaar gekomen informatie gelegd, waarbij zij de conclusie hebben getrokken dat een interventie vereist was. Over deze voorgenomen stap is met de portefeuillehouders afzonderlijk en meermaals gesproken, ook in de periode direct aansluitend op de gesprekken. Van informatieoverdracht en besluitvorming in de Stuurgroep is steeds verslaglegging gepleegd. De leden van de Directieraad zijn geïnformeerd direct na de interventie, waarbij dit tevens het startsein was om de plannen voor de te wijzigen werkwijze met BAM nader uit te werken en een voorzitter voor de Geschillencommissie te werven.

De door de projectdirecteur aangeleverde annotatie zullen wij toevoegen aan de stukken die onder geheimhouding ter inzage liggen bij de griffie.

3. Uit de antwoord op onze 4^e vraag van 5 maart blijkt dat op 14 december 2016 aan de projectdirecteur en zijn vervanger is gemeld dat deze met buitengewoon verlof worden gestuurd c.q. dat de inhuurovereenkomst wordt beëindigd. **Vraag aan het college: onder welke financiële condities is dit uiteindelijk geëffectueerd?**

Het buitengewoonverlof was conform de rechtspositieregeling (de Collectieve Arbeidsvoorwaardenregeling Provincie, afgekorte als CAP) met behoud van bezoldiging. Volledigheidshalve melden wij dat de projectdirecteur niet meer in dienst bij de provincie Utrecht is. De inhuurovereenkomst is conform de contractvoorwaarden beëindigd.

Welke afspraken (b.v. over geheimhouding) zijn er gemaakt?

Er is met de projectdirecteur afgesproken dat geen enkele ruchtbaarheid gegeven zou worden aan de kwestie, tenzij dit wettelijk dan wel bestuurlijk vereist is. Ook is afgesproken dat partijen zich niet negatief uitlaten over elkaar.

Is het college bereid – desnoods onder geheimhouding – PS te informeren over de exacte afwikkeling van beide relaties?

De provincie heeft als werkgever een bijzondere zorgplicht ten aanzien van haar medewerkers. Daaronder valt het (zo veel mogelijk) voorkomen dat medewerkers beschadigd raken en/of dat persoonlijke informatie openbaar wordt. De kring van mensen die kennis draagt van de exacte afwikkeling dient zo beperkt mogelijk gehouden te worden. Dit geldt ook voor de 'tweede man', maar dan vanuit de zorgvuldigheid die contractpartners ten aanzien van elkaar dienen te betrachten. Het onzorgvuldig omgaan met deze informatie kan leiden tot schadeplichtigheid jegens betrokkenen. Indien u toch van mening bent dat u deze inlichtingen nodig heeft voor de uitoefening van uw taak zijn wij bereid de commissie BEM mondeling en onder geheimhouding te informeren over deze kwestie.

4. In het antwoord op onze 5^e vraag van 5 maart staat dat "het college in het eerste kwartaal van 2017 door de provinciesecretaris mondeling is geïnformeerd over een melding van mogelijke belangenverstremming". **Vraag aan het college: Op welke datum precies bent u op de hoogte gebracht?**

Het college is in het eerste kwartaal van 2017 geïnformeerd, buiten het regulier GS-overleg.

Heeft het college niet gevraagd om een schriftelijke uiteenzetting daaromtrent? Zo ja: graag een afschrift van dat stuk. Zo nee: waarom niet?

Nee, het informeren vond plaats buiten het regulier overleg.

5. In het antwoord op onze 7e vraag van 5 maart (over het mogelijk opvragen van stukken door NRC Handelsblad) meldt u dat er sprake is geweest van – naar wij begrijpen – één Wob-verzoek door genoemde krant. **Vraag aan het college: Graag een volledige en chronologische uiteenzetting van het verloop van deze procedure (datum indiening, datum besluit in eerste aanleg, datum bezwaar, en de vraagstellingen van de krant.)**

24 juli 2017: Ontvangst Wob-verzoek

18 augustus 2017: verdagingsbrief

18 september 2017: Beschikking Wob-verzoek

31 oktober 2017: Ontvangst Bezwaarschrift op Wob-besluit

19 december 2017: Zitting Awb-commissie

18 januari 2018: verdagingsbrief

13 februari 2018: advies Awb-commissie

13 maart 2018: Beslissing op bezwaar Wob

Vraagstelling: NRC verzocht om openbaarmaking van het eventuele interne onderzoeksrapport, het externe onderzoeksrapport en het aanvullend onderzoeksrapport, alsook de interne en externe correspondentie.

Graag ook een afschrift van uw besluit van 13 maart 2018.

In de bijlage kunt u deze vinden.

6. In de antwoorden op de 8^e vraag van 5 maart refereert u onder andere naar een bijeenkomst op 5 september 2017. U stelt daar: “De statenleden hebben GS de ruimte gegeven om zorgvuldig onderzoek te doen naar de beheersmaatregelen/financiële consequenties etc...” **Vraag aan het college: Is er een verslag van deze bijeenkomst? Zo ja, kan PS die ontvangen? Zo nee: Op welke wijze heeft er besluitvorming plaatsgevonden op die (besloten en vertrouwelijke?) bijeenkomst?** De gedeputeerde refereert in haar mededeling aan GS van 5 september aan het besloten gedeelte van de Cie MME. Van dit besloten deel van de Cie MME heeft dat keer, blijkt uit navraag bij de Statengriffie, geen verslaglegging plaatsgevonden. De vertrouwelijke mededeling van de gedeputeerde was bedoeld ter informatie, besluitvorming heeft daar niet plaatsgevonden.
7. In het antwoord op de 13^e vraag van 5 maart 2018 geeft u aan dat de klokkenluider in januari 2018 heeft aangegeven dat zijn vertrouwen in de advocaat onterecht is gebleken. **Vraag aan het college: Betekent dit dat de melding nog niet als afgewikkeld kan worden beschouwd?** Nee, het klokkenluidertraject bij de provincie is afgerond. Dit is de melder zowel schriftelijk als mondeling medegedeeld.
Welke verdere stappen kunnen nog volgen in dat proces? De Wet huis voor klokkenluiders (WhvK) geeft de melder de mogelijkheid om, wanneer het onderzoek is afgerond en hij zich niet in de uitkomst daarvan kan vinden, bij het huis voor klokkenluiders aan de Afdeling Onderzoek om een onafhankelijk onderzoek te vragen. De Afdeling Onderzoek voert het onderzoek echter niet uit als de melder niet eerst heeft gemeld bij de werkgever, dan wel indien de Afdeling Onderzoek van mening is dat de melding door de werkgever ‘naar behoren’ is behandeld. (art 6 lid 1 sub e WhvK).
8. In het antwoord op de 14^e vraag van 5 maart, over intensivering van de vergaderfrequentie van de stuurgroep ergens in het tweede kwartaal 2017, meldt u in het antwoord dat er in:
- 2016 7 bijeenkomsten zijn geweest (inclusief BO),
  - het eerste kwartaal 2017 2 bijeenkomsten inclusief BO,
  - het tweede kwartaal 3 bijeenkomsten (incl 2 x BO) ,
  - het derde kwartaal 2 bijeenkomsten en
  - het 4^e kwartaal 2017 1 bijeenkomst (BO).
- Vraag aan het college: De intensivering betrof dus uitsluitend het tweede kwartaal 2017? Is de constatering juist dat er na 3 november 2017 geen bijeenkomst meer is geweest van Stuurgroep en/of BO? Zo nee, waarom niet? Bent u bereid de verslagen van deze bijeenkomsten – desnoods vertrouwelijk – ter beschikking te stellen van PS?** Het Bestuurlijk Overleg van 29 november is niet doorgegaan. Op 11 december is er informeel overleg geweest zonder verslaglegging. In het vorige overzicht ontbrak het BO van 20 december. De verslagen kunt u vinden in de bijlage, hierin zijn persoonsgegevens, economische gegevens over derden ect weggelakt om ze openbaar te kunnen verstrekken. Mocht u de gehele verslagen willen inzien zal dat onder geheimhouding moeten plaatsvinden.
9. In het antwoord op de 16^e vraag van 5 maart (over de brief van EY) geeft u aan dat er bij BZK gevraagd zal moeten worden om uitstel van de indieningstermijn. **Vraag aan het college: betekent dit dat de provincie mogelijk onder een vorm van verscherpt toezicht wordt gesteld?** Of de provincie onder een vorm van verscherpt toezicht wordt gesteld is op dit moment niet te zeggen, omdat de situatie voor alle provincies zeer uitzonderlijk is. De verantwoordingsinformatie 2017 (jaarverslag, jaarrekening en SISA verantwoording) moeten uiterlijk op 15 juli 2018 bij de minister van BZK zijn ingediend. Daarvoor moet besluitvorming over de verantwoordingsinformatie in Provinciale Staten hebben plaatsgevonden. Door de uit te voeren aanvullende onderzoeken en controlewerkzaamheden door de accountant is het mogelijk dat het besluitvormingsproces en het indienen van de verantwoordingsinformatie niet tijdig binnen de wettelijke termijnen zal plaatsvinden. Om deze reden is BZK op ambtelijk niveau de afgelopen week telefonisch geïnformeerd. Een brief van de Provincie aan BZK zal door het College van Gedeputeerde Staten in de vergadering van 20 maart 2018 worden vastgesteld en vervolgens worden verstuurd. Provinciale Staten zal per statenbrief worden geïnformeerd. Het verdere proces zal er als volgt uitzien. Met BZK zal ambtelijk en bestuurlijk overleg worden gevoerd en vervolgens zal BZK een advies uitbrengen. Op basis van dit advies dient

de Provincie voor 1 juli 2018 het formele verzoek aan BZK te doen voor uitstel van het indienen van de verantwoordingsstukken over 2017.

Andere vraag: Wat is de "SISA verantwoording"?

De SISA verantwoording is een apart overzicht in de jaarrekening van de provincie. SISA staat voor Single information Single audit. In de SISA verantwoording legt de provincie verantwoording af over de specifieke uitkeringen die van het Rijk zijn ontvangen. Een voorbeeld van een specifieke uitkering is de Brede Doeluitkering verkeer en vervoer (BDU). Voor de controle en verantwoording van de SISA verantwoording geldt separate wetgeving (Financiële verhoudingswet, Besluit accountantscontrole decentrale overheden).

- 10.** Het NRC schrijft op 9 maart een artikel over de Uithoflijn. Hierin komt de volgende zinsnede voor: De provincie en gemeente Utrecht weten al zeker vijf jaar dat de Uithoflijn tientallen miljoenen duurder gaat uitvallen dan beloofd. Volgens topambtenaren zijn bedragen naar beneden bijgesteld of buiten de begroting gehouden om uit te komen op een „politiek aanvaardbaar” budget. Dat blijkt uit interne documenten en gesprekken met betrokkenen.

Het duidelijkst komt dit naar voren in de „voorbereiding exploitatie en beheer” van de nieuwe tramverbinding tussen Utrecht CS en universiteitscampus de Uithof. De kosten hiervan (zo’n 20 miljoen euro) zijn „in het verleden niet begroot”, aldus een vertrouwelijk verslag van de directieraad van de Uithoflijn van mei 2017.

Vraag aan het college: Is het juist dat er ambtelijk reeds 5 jaar bekend was dat de Uithoflijn tientallen miljoenen duurder zou gaan uitvallen? Zo ja: wie had dit het college moeten melden? Waarom c.q. waardoor is dat niet gebeurd? Waren de projectdirecteur en diens vervanger onder die topambtenaren? Hebben zij inderdaad niet gerapporteerd?

Het was bekend dat het een zeer complex project is en dat de planning en het budget onder druk stonden met vele risicofactoren. In eerste instantie konden meevallers en tegenvallers met elkaar in evenwicht gebracht worden en zijn er beheersmaatregelen ingesteld op risico's. In 2017 werd het bekend dat er daadwerkelijk overschrijding dreigde en is in eerste instantie gekeken of dit opgelost kon worden. Daarna is gekozen om Provinciale Staten en de Raad te informeren dat de complexiteit toenam, maar verder eerst de volledige kosten, risico's en planning goed in beeld te hebben en dan in 1 keer tot een nieuwe planning en nieuw budget te komen.

De kosten voor Voorbereiding, Exploitatie en Beheer zijn in 2014 door BRU als PM post in de begroting opgenomen. Dit is een openbaar besluit geweest waar geen geheim van is gemaakt. Het was dus al de bedoeling om deze post pas later concreet in te vullen. Wat de motivaties daarachter zijn geweest kunnen wij voor BRU niet achteraf beargumenteren, maar het is de provincie nooit onbekend geweest. Dit gaat uiteindelijk om een bedrag van 20 miljoen euro, wat onderdeel uitmaakt van de recent vrijgemaakte 84 miljoen euro.

- 11. Vraag aan het college: wat is de rol geweest van Concern Control ten aanzien van de Uithoflijn sinds het derde kwartaal 2016? Wat is de omvang van deze afdeling?**

Binnen de provincie Utrecht geldt het basis organisatieprincipe dat controle primair een lijnverantwoordelijkheid is. Dit betekent dat de lijn zelf verantwoordelijk is voor het organiseren van een dusdanig beheerssysteem dat zij in control is met betrekking tot haar activiteiten. Voor de projectorganisatie Uithoflijn geldt dit dus ook. De eenheid concerncontrol, bestaande uit 6 fte en direct gepositioneerd onder de directie, bekijkt of het systeem heeft gefunctioneerd. Specifiek voor de Uithoflijn is concerncontrol sinds 2016 bij de volgende onderwerpen betrokken geweest bij de Uithoflijn:

- Advisering rondom de opzet van het mandaatbesluit van de projectdirecteur Uithoflijn
- Naar aanleiding van signalen rondom mogelijke onrechtmatigheden met inhuurcontracten geadviseerd om aanvullende controlewerkzaamheden uit te voeren. Aanvullende controlewerkzaamheden zijn uitgevoerd samen met inkoopjurist. De rechtmatigheidsfouten zijn betrokken in het accountantsoordeel over de jaarrekening 2016. Provinciale Staten is door middel van het accountantsrapport 2016 van EY geïnformeerd (behandeld in de vergadering van provinciale staten van 3 juli 2017, agendapunt 7).
- Met accountant EY is regelmatig overleg gevoerd over het afstemmen van controlewerkzaamheden. EY voert in het kader van de jaarlijkse verantwoording van bestede Rijksmiddelen een jaarlijkse controle uit.

Concerncontrol is door de directie niet geïnformeerd over de melding van de klokkenluider. Zoals in eerdere beantwoording van vragen van uw kant is aangegeven, was deze melding in zeer kleine kring bekend.